

Nr. 10. Oktober 2005

Salærtakster i straffesager 2005

Høringer - Fælles benyttelse af forbindelsesofficerer - Rammeprogram om sikkerhed og beskyttelse af frihedsrettigheder - Retshjælp og fri proces - Betænkning nr. 1454/2004 - Varetægtsfængsling i isolation (spørgetema) - Skærpede regler om strafudmåling - Den Europæiske Unions Agentur for Grundlæggende Rettigheder - Hensyntagen til strafedomme - Grundlæggende rettigheder og retfærdighed for perioden 2007 - 2013 - Oprettelse og drift af SIS II

- 102. Samfundstjeneste - Vold mod myndighedspersoner
  - 103. Samfundstjeneste - Trusler mod myndighedspersoner
  - 104. Dørlukning
  - 105. Varetægtsfængsling - Proportionalitet - Manglende plads i surrogat
  - 106. Vold i parforhold - Kvælertag - Betinget straf
  - 107. Vold - Hvem kommer først med anmeldelse - Strafbortfald - Sagsomkostninger
- "Savn" - Børn og pårørende til indsatte
- Bogomtale - Fuldbyrdelse af straf m.v. og ophold i varetægt 2005

LANDSFORENINGEN AF BESKIKKEDE ADVOKATER

Salærtakster i straffesager fra præsidenterne for Vestre og Østre Landsret

Den 20/10-2005

J.nr. Ø.L. 85A-ØL-5-05

V.L. 85A-VL-4-05

Vejledende takster pr. 1. november 2005 for salærer til forsvarere i straffesager, bistandsadvokater samt til beskikkede advokater i ægteskabs- og børnefjernelsessager

(Til samtlige beløb lægges moms)

A. Forsvarere i straffesager

1. Grundsats pr. time 1.350 kr.
2. Grundlovsforhør af normal varighed 1.100 kr.
Se tillige under 3.
3. Fristforlængelser og kortere retsmøder under sagens forberedelse 1.000 kr.
Salær for grundlovsforhør og fristforlængelser dækker også samtale med sigtede i forbindelse med retsmødet.

Retsmøder om særlige efterforskningskridt behandles som grundlovsforhør, henholdsvis fristforlængelser, dog således at standardtaksterne ikke fuldt ud ydes, hvis den samme advokat i samme korte retsmøde har flere på hinanden følgende sager, jf. herved taksternes bestemmelse om reduktion, hvor samme advokat er forsvarer for flere i samme sag, jf. pkt. 14.
4. Retsmøder af længere varighed samt afhøring hos politiet pr. time 1.350 kr.
5. Retsmøder m.v. på søn- og helligdage samt lørdage
Forhøjelse med 50 %, kl. 22-06 med 100 % (skal oplyses af forsvareren)
6. Fængselsbesøg af normal varighed 1.100 kr.
7. Ankefrafald inden domsforhandlingen efter forhandling med klienten indtil 1.350 kr.

Ved ankefrafald ved domsforhandlingens begyndelse mindst 1.350 kr.
8. Fristforlængelser på skriftligt grundlag 650 kr.
9. Ekspeditionssalær for sluttede sager uden retsmøde mindst 750 kr.

10. Domsforhandling.

Mindre tilståelsessager med varighed indtil ca. ½ time, herunder sager om spirituskørsel, hvis flere sager in continenti 1.350 kr.

ellers 1.900 kr.

Længerevarende tilståelsessager: Som domsmandssager.

Domsmandssager

Minimum 2.700 kr.

2 timer 4.000 kr.

3 timer (½ dag) 6.000 kr.

4 timer 8.000 kr.

5 timer 10.000 kr.

6 timer (1 dag) 12.000 kr.

Til domsforhandlingens varighed medregnes ventetid før sagens påbegyndelse og ventetid mellem sagens optagelse til dom og dennes afsigelse, i sidstnævnte tilfælde dog kun for så vidt forsvareren forbliver til stede i retten.

Taksten for domsforhandling omfatter også samtaler på kontoret med klienten, indhentelse af oplysninger og forberedelse af procedure i normalt omfang. I sager, hvor forberedelsestiden har overskredet det sædvanlige, kan der ydes et tillæg herfor med 1.350 kr. pr. time for den tid, der må antages at være medgået til den yderligere forberedelse. Det ved domsforhandlingens afslutning tilkendte salær omfatter normalt også arbejdet med anke af sagen, ansøgning om 2. eller 3. instansbevilling og benådning o.lign., således at der alene gives "eftersalær" i særlige tilfælde.

11. Rejsetid. Salærer forhøjes med mindst 550 kr. pr. time til forsvarere, der må rejse til tingstedet. For så vidt der bliver tale om en rejse over længere afstande, må direkte rejseudgifter yderligere normalt tillægges. Der sker ikke forhøjelse af salæret, hvis forsvarerbeskikkelsen er betinget af, at advokaten frafalder krav mod statskassen om godtgørelse for rejseudgifter.

12. Ved forsvarers rejse til udlandet, f.eks. i forbindelse med afhøringer, ydes rejsegodtgørelse, diæter og hotelgodtgørelse efter statens regler samt 13.000 kr. pr. hele dages fravær i forbindelse med rejsen. I dette beløb er inkluderet advokatens forberedelse.

13. Forgæves fremmøde og retsmøder aflyst med dags varsel eller kortere frist 1.000 kr.

I tilfælde af forgæves fremmøde og i tilfælde, hvor et planlagt retsmøde aflyses samme dag, som det skulle have fundet sted, eller hvor aflysning sker med dags varsel, kan der efter et konkret skøn tillægges forsvareren et større salær end anført, op

til 1/2 salær. For aflysninger med mere end dags varsel tillægges ikke salær. Der tillægges ikke salær, såfremt det er den pågældende forsvarers egne forhold, f.eks. egen sygdom eller lignende, der er årsag til afløsningen.

Såfremt en længerevarende sag uvarslet slutter før planlagt, f.eks. ved anklagemyndighedens ankefråfald, kan der efter omstændighederne tillægges en forsvarer, der i særlig grad har måttet indrette sin virksomhed efter sagen, et passende vederlag.

14. Foranstående takster er vejledende. Særligt i nævningsager kan der være grundlag for nogen forhøjelse af den anvendte sats. En moderat forhøjet sats kan anvendes, når ny forsvarer er indtrådt under anken. Omvendt kan der, hvor samme advokat har flere sager i uafbrudt rækkefølge på samme dag, ske en rimelig nedsættelse af vederlaget for den enkelte sag. Hvor samme advokat er forsvarer for flere i samme sag, nedsættes salæret normalt for hver enkelt tiltalt med ½ til ⅓, dog ikke i grundlovsforhør og fristforlængelser.

Væsentlige forhøjelser af salærer, der er fastsat efter tidsforbrug i retten eller efter sagens karakter, må i almindelighed forudsætte specificeret skriftlig timeopgørelse fra advokaten. Salær efter opgørelse over anvendt tid forudsætter endvidere, at det opgivne tidsforbrug efter vurdering med rimelighed er anvendt på sagen.

B. Bistandsadvokater

Salær for deltagelse i de første 2 timers domsforhandling 4.000 kr.

Denne takst omfatter også samtaler på kontoret med klienten, indhentelse af oplysninger, udarbejdelse af erstatningsopgørelse, forberedelse til domsforhandlingen og indsendelse af erstatningsansøgning til Erstatningsnævnet.

Der kan herudover ydes salær for rimeligt og relevant tidsforbrug med 1.350 kr. pr. time.

Beskikkelsen ophører ved sagens afslutning i retten. Statskassens betaling af salæret til bistandsadvokaten er subsidiær i forhold til forurettedes evt. retshjælpsforsikring, jf. retsplejelovens § 330, stk. 2, hvorfor det altid bør afklares, om forurettede er dækket af en retshjælpsforsikring f.eks. husstands-/basis-/fritidsforsikring.

C. Særligt om forsvarere i straffesager vedrørende særlig økonomisk kriminalitet

1. Domsforhandlingsdage afregnes som udgangspunkt med et salær på 14.500 kr. pr. retsdag af normal varighed. Salæret for domsforhandlingsdage omfatter også forberedelse til domsforhandlingen forud for og under domsforhandlingen. Såfremt den samlede forberedelsestid i ankesager har haft et sådant omfang, at forberedelsen ikke kan anses som vederlagt ved honoreringen for domsforhandlingsdage, honoreres den ekstra forberedelse som udgangspunkt efter medgået tid.

Såfremt retten tillader, at der indleveres en skriftlig procedure, eller pålægger afgivelse af en skriftlig oversigt over procedurens indhold med angivelse af de hovedsynspunkter, der gøres gældende, jf. retsplejelovens § 928 a, stk. 2 og 3, (i ankesager, jf. § 965 d) kan der – navnlig hvis forsvareren ikke gennem honoreringen for domsforhandlingsdage kan anses som vederlagt også for procedure – ydes et særskilt vederlag herfor.

Såfremt domsforhandlingen den pågældende dag klart ikke angår vedkommende forsvarers klient, og dette på forhånd er meddelt forsvareren, ydes et nedsat salær på 9.000 kr. for en retsdag af normal varighed. Der ydes ikke salær, hvis det på forhånd er åbenbart og tilkendegivet, at et retsmøde ikke kan vedrøre vedkommende forsvarers klient, f.eks. fordi retsmødet angår et forhold, der ingen forbindelse har til det eller de forhold, klienten er tiltalt for, og som heller ikke på anden måde kan have forbindelse til denne.

I vurderingen af angivne tidsforbrug og dermed også ved salærberegningen kan der i ankesager lægges betydelig vægt på, om vedkommende var forsvarer for klienten i forbindelse med sagens behandling i 1. instans, og i øvrigt på om forsvareren på andet grundlag har modtaget honorar i sagen, f. eks. i forbindelse med varetægtsfængsling.

2. En reserveforsvarer honoreres som udgangspunkt med et salær på 12.000 kr. pr. retsdag af normal varighed.

D. Ægteskabssager

1. Sager vedrørende forældremyndighed: 7.000 kr.
2. Sager vedrørende ægtefællebidrag eller lejlighed: 5.000 kr.
3. I andre ægteskabssager fastsættes salæret efter et konkret skøn.

Disse salærer tilkendes både sagsøgers/appellantens og sagsøgtes/indstævntes advokat. Salæret dækker foruden et retsmøde af almindelig varighed den tid, der i almindelighed må anses for nødvendig til forberedelse af sagen. Salæret kan i særlige tilfælde og efter en konkret vurdering forhøjes.

E. Børnefjernelsessager 9.000 kr.

- 00000 -

I en følgeskrivelse af 20. oktober 2005 skriver præsidenterne Bjarne Christensen og Ziegler:

"Efter forhandling med Advokatrådet om revision af de vejledende takster for salærer til forsvarere i straffesager samt til beskikkede advokater i ægteskabs- og børnefjernelsessager har landsretterne vedtaget pr. 1. november 2005 at anvende vedlagte vejledende takster.

Som noget nyt er anført vejledende takster for salærer til bistandsadvokater.

Endvidere er taksterne suppleret med forskellige takster, som hidtil alene har været optaget i de vejledende takster for byretterne."

- 00000 -

Denne forenings formand oplyser, at der har været afholdt to møder med dommerne, hvor Advokatrådet og Landsforeningen har fastholdt det oprindelige udspil på 1.800 kr. pr. time. Den nu meddelte sats på 1.350 kr. er helt ensidigt fastsat af dommerne. Satsen vil blive taget op til regulering pr. 1 november 2007.

Høringer

Justitsministeriet
Civil- og Politiafdelingen

Østergade 16
25. august 2005

Vedr.: Sagsnr. 2005-305-0118. Høring vedr. forslag til Rådets afgørelse om ændring af rådsafgørelse (2003/170/RIA) om fælles benyttelse af forbindelsesofficerer udsendt af medlemsstaternes retshåndhævende myndigheder.

Med skrivelse af 4/8 2005 har Justitsministeriet anmodet Landsforeningen om en udtalelse om ovennævnte forslag. Høringsfristen er sat til den 12/9 2005.

Spørgsmålet har været behandlet ved foreningens bestyrelsesmøde den 22. ds.

Bestyrelsen har ingen bemærkninger til det foreslåede.

På bestyrelsens vegne
Elsebeth Rasmussen

Justitsministeriet
Det Internationale Kontor

Amagertorv 21
5. september 2005

Vedr.: Sagsnr. 2005-305-0195. Rammeprogram om sikkerhed og beskyttelse af frihedsrettigheder for perioden 2007 - 2013 (KOM (2005) endelig).

Justitsministeriet har med skrivelse af 18. august 2005 og et vedlagt grundnotat anmodet om en udtalelse om ovennævnte. Selve materialet er eftersendt en uge senere og ligeledes forelagt bestyrelsen.

Bestyrelsen bemærker, at rammeprogrammet tilsyneladende fortrinsvist er af finansiel karakter, derved at EU yder støtte til diverse projekter samt operationelt samarbejde og koordinering. Det ligger uden for Landsforeningens opgaver at tage stilling hertil.

Bestyrelsen bemærker dog, at det ligger i det pågældende rammeprogram, der er meget ord-
rigt, men meget lidt konkret, at man vil "forbedre situationen med hensyn til den til rådighed ståen-
de mængde oplysninger og efterretninger og udvekslingen og forvaltningen af sådanne oplysninger
til brug for retshåndhævelsen og suppleret af hensigtsmæssige sunde og gennemsigtige foranstalt-
ninger vedrørende databeskyttelse."

Man taler desuden om bedre beskyttelse af ofre og vidner til kriminalitet.

Alt sammen som led i bekæmpelse af terrorisme.

Bestyrelsen har ved flere lejligheder påpeget den uheldige udvikling, hvor man med henvis-
ning til bekæmpelse af terrorisme indfører nye indgreb i borgernes frihedsrettigheder og privatliv
uden en forsvarlig afvejning af indgrebenes nødvendighed, ligesom bedre beskyttelse af ofre og
vidner til kriminalitet kan indebære, at den sigtede/tiltalte og hans forsvarer afskæres fra mulighe-
den for et effektivt forsvar. Når sådanne nye tiltag indføres, sker det typisk generelt, altså således, at
bestemmelserne kan anvendes på alle former for forbrydelsestyper.

I det omfang rammeprogrammet skal fremme sådanne indgreb, kan bestyrelsen ikke anbefale
det forslåede.

På bestyrelsen vegne
Elsebeth Rasmussen

Folketingets Retsudvalg
Folketinget

Amagertorv 21
14. september 2005

Vedr.: Retshjælp og fri proces.

Landsforeningen af Beskikkede Advokater er bekendt med, at Advokatsamfundet har rettet
henvendelse til Folketingets Retsudvalg og gjort opmærksom på en række problemer i det nye lov-
forslag om retshjælp og fri proces.

Landsforeningen skal herved benytte lejligheden til at oplyse Folketingets Retsudvalg om, at
vi er ganske enige i Advokatsamfundets betænkeligheder.

Vi skal samtidig benytte lejligheden til at anmode om fremover at blive hørt i spørgsmål om
retshjælp og fri proces, idet det er Landsforeningens medlemmer, der beskikkes i sager om fri pro-
ces, hvis ikke beneficenten selv har valgt en advokat.

Foreningen har sendt kopi af nærværende skrivelse til Justitsministeriets Lovafdeling.

På bestyrelsens vegne
Elsebeth Rasmussen

Justitsministeriet
Procesretskontoret

Amagertorv 21
20. september 2005

Vedr.: Sagsnr. 2005-730-0160. Høring vedr. Betænkning nr. 1454/2004 - Behandling af større straffesager om økonomisk kriminalitet, samt rapport om indgreb i meddelelshemmeligheden ved børsstrafferetlige overtrædelser.

Justitsministeriet har til foreningen fremsendt ovennævnte betænkning modtaget her den 12. ds., idet man har beklaget, at foreningen ikke er blevet hørt på et tidligere tidspunkt.

Materialet har været forelagt foreningens bestyrelse, der bemærker, at man på grund af den korte høringsfrist ikke har mulighed for at gå ind i alle de spørgsmål, som betænkningen rejser.

Indledningsvis bemærker bestyrelsen, at den ikke kan tilslutte sig det af udvalgets **mindretal** foreslåede om, at der skal anvendes sagkyndige meddommere i straffesager, der indeholder elementer af informationsteknologi, revision, bogføring, regnskabsaflæggelse, drift af virksomheder, international handel eller berøring med finanssektoren.

Bevisførelsen i sådanne sager bør og kan tilrettelægges, således at også almindelige mennesker kan følge med og i givet fald forstå, hvorfor de er blevet dømt. En ganske betydelig del af de personer, der bliver tiltalt i tunge økonomiske sager, er ganske almindelige mennesker, der ikke har erhvervet nogen specialistindsigt i de ovennævnte emner. Særdomstole inden for straffeprocessen bør så vidt muligt undgås.

Bestyrelsen finder heller ikke anledning til, at sager, der føres af Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet, skal anlægges ved Sø- og Handelsretten, som forslået af et mindretal. Straffesager bør som altovervejende udgangspunkt behandles lokalt. Det skal ikke være valg af anklagemyndighed, der er afgørende for, ved hvilken domstol sagen skal behandles.

Bestyrelsen har, for så vidt angår bevisførelsen, principielle betænkeligheder ved, at det tillades i videre omfang at dokumentere politirapporter uden førelse af det pågældende vidne. Bestyrelsen kan således på dette punkt tilslutte sig de betænkeligheder, der er fremført af **mindretallet** på side 87f i betænkningen, herunder at der ikke ses at være påvist noget behov for en sådan ændring af Retsplejelovens § 877, stk. 3.

Bestyrelsen har ikke inden for den anførte frist haft mulighed for at tage stilling til rapporten om indgreb i meddelelshemmeligheden ved børsstrafferetlige overtrædelser, da det fremsendte materiale i første omgang var ufuldstændigt.

Nærværende skrivelse sendes dels som e-mail, dels som almindeligt brev.

På bestyrelsens vegne
Elsebeth Rasmussen

Justitsministeriet
Strafferetsplejeudvalgets Sekretariat

Amagertorv 21
23. september 2005

Vedr.: Sagsnr. 2005-730-0020. Spørgetema om varetægtsfængsling i isolation.

Med e-mail af 2. august 2005 har Justitsministeriet anmodet om besvarelse af vedlagte spørgetema.

Materialet har været forelagt foreningens bestyrelse og har bl.a. været drøftet på bestyrelsesmøde den 22. august d.å. og senere.

Spørgetemaet vedlægges i udfyldt stand.

For at lette sagsbehandlingen er nærværende skrivelse samt spørgetemaet tillige sendt som e-mail til jok@jm.dk.

På bestyrelsen vegne
Elsebeth Rasmussen

1. Isolationsgrundene - retsplejelovens § 770 a

1.a. Vurderes antallet af anklagemyndighedens anmodninger om isolationsfængslinger at være faldet efter lovændringen i 2000, og hvad er i givet fald de væsentligste årsager hertil?

Ingen besvarelse.

1.b. Vurderes stramningen af indikationskravet i § 770 a (fra ”isolation påkrævet” til ”bestemte grunde til at antage, at varetægtsfængslingen i sig selv ikke er tilstrækkelig”) at have været en medvirkende årsag til det eventuelle fald, jf. spørgsmål 1.a.?

Nej, der ses ikke nogen ændret stillingtagen fra domstolenes side i anledning af stramningen af indikationskravet.

1.c. Vurderes indikationskravet at kunne strammes yderligere?

Ja, indikationskravet bør strammes, således at det kræves, at der i en kendelse om isolation anføres helt konkrete handlinger, som man frygter, at sigtede vil foretage sig - altså ikke blot de standardiserede: ”påvirke eller advare andre”, men konkret hvilke andre, påvirke hvordan, hvad skulle det betyde, hvis der blev ”advaret”.

1.d. Det fremgår af forarbejderne til ændringen i 2000 af § 770 a, at man ønskede, at anklagemyndighedens anmodninger om isolationsfængsling i videre omfang skal være begrundet og indeholde henvisninger til sagens konkrete omstændigheder, herunder navnlig til de konkrete forhold som gør isolation påkrævet. Vurderes dette mål at være blevet opnået, eller kan de faktisk påberåbte begrundelser i større eller mindre grad anses for standardbegrundelser?

Dette mål ses ikke opnået, idet isolationsfængslingskendelser fortsat i vidt omfang begrundes med standardbegrundelser.

2. Kriminalitetskravet - retsplejelovens § 770 a, jf. § 762, stk. 1

2.a. Må det antages at ville give problemer, hvis kriminalitetskravet (fængsel i 1 år og 6 måneder) skærpes, således at der kun kan ske isolationsfængsling i sager om kriminalitet med en strafferamme på f.eks. minimum 4 eller 6 års fængsel?

Nej, det vil næppe give problemer i praksis, hvis kriminalitetskravet skærpes – den helt overvejende del af isolationsfængslingerne sker i narkotikasager med strafferamme på mindst 6 år.

3. Proportionalitetsprincippet - retsplejelovens § 770 b

3.a. Ved lovændringen i 2000 skete en række ændringer af retsplejelovens § 770 b med henblik på at tydeliggøre kravet om proportionalitet som en selvstændig betingelse for isolation. Hvorledes vurderes bestemmelsen at fungere i praksis, herunder med hensyn til forudsætningen om en selvstændig vurdering af muligheden for at opnå formålet med mindre indgribende foranstaltninger?

Der ses ikke nogen ændring i praksis efter lovændringen i 2000.

3.b. Hvorledes indgår hensynet til den konkrete sigtedes velbefindende, herunder risiko for skadevirkninger som følge af isolationen, ved vurderingen af, om der skal fremsættes anmodning om iværksættelse/fortsættelse af isolationen? Hvorledes indgår hensynet ved afgørelser om iværksættelse/fortsættelse af isolationen?

Hensynet til den konkrete sigtedes velbefindende synes ikke at spille nogen rolle i praksis. Holdningen synes at være den: ”Det skulle du have tænkt på noget før”.

3.c. Sker det f.eks., at isolationen ophæves udelukkende pga. hensynet til sigtede, selvom de efterforskningsmæssige hensyn, der begrundet isolationen, fortsat er til stede?

Det kan forekomme i helt specielle tilfælde, men er yderst sjældent forekommende. Det kræver normalt en stærk lægelig dokumentation, som kan være vanskelig at fremskaffe fra en fængselslæge. Forsvarere oplever imidlertid ofte, at deres klienter efter 2-3 ugers isolation viser tegn på søvnbesvær, manglende koncentration, sociale tilpasningsvanskeligheder, lavere tærskel for irritation m.v. Normalt vil en forsvarer lægge en særlig arbejdsindsats i, dels at besøge klienten hyppigere, for at afbøde nogle af skadevirkningerne, dels gøre en særlig indsats for at få politiet til at fremskynde efterforskningen.

Nogle af skadevirkningerne af isolation kunne utvivlsomt dæmpes, hvis det blev et lovkrav, at den indsatte havde krav på besøg indenfor den første uge efter varetægtsfængslingen, og herefter ugentlige besøg, frem for at det skal være en nådesakt fra den pågældende sagsbehandler hos politiet med

mulighed for usikkerhed omkring aflysning med henvisning til travlhed, sygdom, manglende personale m.v.

4. Tidsgrænser - retsplejelovens § 770 c

4.a. Fungerer ordningen med særlige tidsgrænser for udstrækningen af isolationsfængslinger tilfredsstillende? Hvori består i benægtende fald de væsentligste problemer?

Ja, ordningen fungerer ganske udmærket. Tilsyneladende især fordi Rigsadvokaten har sikret sig et overordnet overblik og sikret sig, at tidsgrænserne kun overskrides, hvis han accepterer en begæring herom. Kommer der en begæring med Rigsadvokatens accept, synes denne til gengæld i alle tilfælde at blive fulgt. Kontrollen med de særlige tidsgrænser ligger således i praksis ikke hos domstolene, men hos Rigsadvokaten.

4.b. Anvendes tidsgrænserne ofte fuldt ud, eller ophører isolationen normalt, inden tidsgrænsen er udløbet?

Intet svar.

4.c. I hvilke type sager støder man oftest på, at tidsgrænserne anvendes fuldt ud?

Alt overvejende i sager om narkotikakriminalitet.

4.d. Hvilke efterforsknings- eller bevismæssige forhold fører typisk til, at tidsgrænserne anvendes fuldt ud?

Tidsgrænserne anvendes alene fuldt ud i sager, hvor sigtede nægter sig skyldig. Lange isolationstider kan derfor let opfattes som en "straf" for at nægte sig skyldig.

4.e. Skønnes en regel, hvorefter der sker en forkortelse af de gældende tidsgrænser til det halve, at ville give problemer, og i givet fald hvilke? Bør man undtage visse nærmere angivne sagstyper fra regler om sådanne kortere tidsgrænser, og i givet fald hvilke?

Intet svar.

4.f. Er der problemer med hensyn til betingelserne for isolation ud over 3 måneders fristen, jf. § 770 c, stk. 3?

Se svar på spørgsmål 4 a.

4.g. Hvilke efterforsknings- eller bevismæssige forhold fører typisk til, at undtagelsesbestemmelsen i § 770 c, stk.3, bringes i anvendelse?

Intet svar.

4.h. Vil det give anledning til særlige problemer, hvis undtagelsesmuligheden ophæves, således at tidsgrænsen bliver absolut (evt. med en højere tidsgrænse end 3 måneder)? I givet fald anføres de væsentligste problemer.

Det vil næppe i praksis give anledning til problemer.

4.i. Er der problemer med hensyn til forelæggelsespligten, hvorefter spørgsmålet om fortsat isolation ud over 3 måneder i alle tilfælde skal forelægges Rigsadvokaten, inden anklagemyndigheden fremsætter anmodningen over for retten (jf. RM 2/2000)?

Intet svar.

4.j. Giver reglen i § 770 c, stk. 4, om en kort tidsgrænse for unge under 18 år anledning til problemer? Hvori består i givet fald disse problemer?

Intet svar.

4.k. Vil det give anledning til problemer helt at ophæve muligheden for isolationsanbringelse af unge under 18 år? I givet fald hvilke?

Intet svar.

5. Domstolenes kendelser - retsplejelovens § 770 d

5.a. Med lovændringen i 2000 ønskede man, at domstolene – i tilfælde hvor en anmodning om isolation tages til følge – konkret begrunder nødvendigheden ikke kun af varetægtsfængslingen, men også af, at denne finder sted i isolation, jf. § 770 e, stk. 1. Domstolene skal endvidere konkret begrunde, hvorfor mindre indgribende foranstaltninger ikke er tilstrækkelige. Vurderes domstolenes begrundelser i almindelighed at leve op til disse mål? I benægtende fald anføres de væsentligste problemer.

Nej, domstolenes begrundelser lever ikke i almindelighed op til disse mål. Domstolene anvender stadig i vid udstrækning standardbegrundelser uden konkret indhold.

6. Mundtlige kæremål – retsplejelovens § 770 e

6.a. I hvilken udstrækning udnyttes muligheden for at få behandlet kæremålet mundtligt, når isolationen udstrækkes ud over 8 uger? Såfremt muligheden ikke udnyttes eller kun udnyttes i meget begrænset omfang, anføres de væsentligste årsager hertil.

Intet svar.

6.b. Bør adgangen til mundtlige kæremål evt. udvides eller indskrænkes, og hvorfor?

Intet svar.

7. Forholdene i arresthusene

7.a. Er der erfaring for, at isolationsarrestanter – f.eks. via mobiltelefoner, under transporter, gårdture mv. – formår at omgå de iværksatte begrænsninger i adgangen til at kommunikere med medfanger, omverdenen mv.?

Ja, isolationsarrestanter kommunikerer i vidt omfang med medfanger og omverdenen.

7.b. Såfremt spørgsmål 8.a. besvares bekræftende, bedes det oplyst, hvori de væsentligste problemer består.

Dette sker dels via mobiltelefoner, men også via udsnuglede breve og kommunikation under transport og gårdture m.v.

7.c. Spiller sådanne problemer ind på antallet af anmodninger om isolation?

Intet svar.

8. Regionale eller lokale forskelle

8.a. I vedlagte notat fra Justitsministeriets Forskningsenhed om udviklingen i anvendelsen af isolationsfængsling, pkt. 4 (tabel 6), anføres bl.a., at der politikredsene imellem er en betydelig variation i andelen af varetægtsfængslinger, der har ført til isolationsfængslinger. Statistikken bedes kommenteret, bl.a. med angivelse af forhold som kan forklare forskellene mellem de enkelte politikredse, dvs. de mulige årsager til særligt høje eller særligt lave tal.

Foreningens bestyrelse har noteret sig, at der er store forskelle i anvendelsen af isolation, og at man i visse egne af landet tilsyneladende kan efterforske og opklare sager uden at anvende isolation eller kun bruge foranstaltningen i ganske ringe omfang.

For det **østjyske område** (der bl.a. omfatter Århus) oplyses det, at isolation anvendes uhyre sjældent nu om dage, og - hvis det anvendes - normalt kun i ganske kort tid.

I det **vestjyske område** bliver isolation ikke benyttet meget i erkendelse af, at det ikke er muligt 100 % at afskære den indsatte fra kommunikation med andre indsatte, men det er nok heller ikke der, man har de tungeste narkosager. I stedet benytter man hensættelse i geografisk meget spredte arresthuse.

I det **nordjyske område**, der bl.a. omfatter Aalborg og Frederikshavn, er erfaringerne de samme som i det vestjyske, om end sagerne kan være tungere. Det vil sige, at man meget sjældent isolerer, men hvor der er behov herfor, anbringer arrestanterne over hele Jylland, undertiden også på Fyn.

Fra **Fyn** oplyses det, at isolation anvendes hyppigt i narkotikasager, men ofte kun i 14 dage.

Det er bestyrelsens opfattelse, at den udbredte anvendelse af isolation i København ikke alene kan forklares ved, at sagerne skulle være af en anden og tungere karakter end i resten af landet, men snarere beror på vanetænkning og bekvemmelighedsbetragtninger hos politiet kombineret med en for slap domstolskontrol, særligt hos landsretten, der burde afstikke de mere konkrete retningslinier for byretternes anvendelse af isolation.

Det er for politiet i København i praksis muligt at komme igennem med krav om isolation også i småsager, som politiet erfaringsmæssigt ikke har ressourcer til at efterforske hverken effektivt eller hurtigt.

9. Effektiviteten af isolation mv.

9.a. Angiv (evt. punktvis) de væsentligste fordele ved isolationsfængsling under efterforskningen.

Der er næppe væsentlige fordele ved isolationsfængsling under efterforskningen, især under henvisning til svarene under spørgsmål 7a og b.

9.b. Er isolationsfængsling et effektivt middel til at hindre kollusionsvirksomhed? Angiv i benægtende fald de væsentligste problemer.

Se besvarelsen af 9 a.

9.c. Kan fordeling af flere sigtede på forskellige arresthuse rent praktisk opfylde formålet, eller er der negative erfaringer med anvendelsen af denne metode?

Intet svar.

9.d. Er behovet for anvendelse af isolationsfængsling det samme som før lovændringen i 2000, eller har eksempelvis udviklingen af nye former for bevissikring (f.eks. dna-profiler, teleoplysninger mv.) medført et mindre behov for anvendelse af isolation?

Intet svar.

9.e. Kan der peges på yderligere alternativer (nye og/eller udvidelse af eksisterende efterforskningsmetoder, bevissikringsmåder eller lignende), som vil kunne nedbringe behovet for anvendelse af isolationsfængsling? Beskriv gerne forslag til alternativer med angivelse af fordele/ulemper, betæneligheder mv.

Intet svar.

9.f. Fungerer ordningen med mulighed for afholdelse af retsmøde med henblik på bevissikring, jf. retsplejelovens § 747, sidste pkt., tilfredsstillende? Hvori består i benægtende fald de væsentligste problemer? I hvilke typesituationer anvendes muligheden? Kan reglen antages i praksis at have betydning for anvendelsen i isolation?

Intet svar.

9.g. Kan der nævnes konkrete eksempler på skadevirkninger for efterforskningen som følge af de begrænsninger, som de gældende regler lægger på anvendelsen af isolationsfængsling?

Intet svar.

9.h. Kan der nævnes konkrete eksempler på eller dog almindelige erfaringer for, at anvendelsen af isolation i praksis virker efter hensigten?

Intet svar.

9.i. Hvorledes må effekten af en eventuel yderligere begrænsning af adgangen til og udstrækningen af isolation gennem ændring af retsplejelovens regler generelt vurderes?

Intet svar.

10. Skadevirkninger af isolation

10.a. Kan der nævnes konkrete eksempler på skadevirkninger af isolation fra tiden efter lovændringens ikrafttræden (1. juli 2000)?

Se ovenfor under pkt. 3.c.

Justitsministeriet
Strafferetskontoret

Amagertorv 21
28. september 2005

Vedr.: Sagsnr. 2005-730-0173. Høring om udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven (Skærpede regler om strafudmåling for forbrydelser begået med baggrund i den forurettedes lovlige ytringer i den offentlige debat).

Med skrivelse af 2. ds. har Justitsministeriet anmodet om en udtalelse om ovennævnte.

Materialet har været forelagt Landsforeningens bestyrelse, der ikke har bemærkninger til det foreslåede.

På bestyrelsens vegne
Elsebeth Rasmussen

Justitsministeriet
Lovafdelingen

Amagertorv 21
28. september 2005

Vedr.: Sagsnr. 2005-629-0042. Forslag til forordning om oprettelse af Den Europæiske Unions Agentur for Grundlæggende Rettigheder samt et forslag til afgørelse om bemyndigelse af agenturet til at udføre opgaver på de områder, der er nævnt i Afsnit VI i Traktaten om Den Europæiske Union.

Med skrivelse af 5. september 2005 har Justitsministeriet anmodet om en eventuel udtalelse om ovennævnte.

Materialet har været forelagt Landsforeningens bestyrelse, der ikke har bemærkninger til det foreslåede.

På bestyrelsen vegne
Elsebeth Rasmussen

Justitsministeriet
Civil- og Politiafdelingen

Amagertorv 21
30. september 2005

Vedr.: Sagsnr. 2005-3069-0001. Forslag til Rådets rammeafgørelse om hensyntagen til straffedomme afsagt i medlemsstaterne i Den Europæiske Union i forbindelse med en ny straffesag (KOM(2005)91 endelig).

Med skrivelse af 6. juli 2005 har Justitsministeriet anmodet om Landsforeningens bemærkninger til ovennævnte.

Materialet har været udsendt til bestyrelsen og bl.a. behandlet på et bestyrelsesmøde den 22. august d.å.

Bestyrelsen kan ikke anbefale det foreslåede.

Dels kræver den ønskede retfærdighed og ligestilling, at de enkelte lande harmoniserer deres strafferegistre, hvilket bestyrelsen ved tidligere lejlighed har udtalt sig imod, bl.a. i høringssvar af 24. maj 2004 og 9. november 2004. Det er ulogisk, når man tilstræber at undgå forskelsbehandling, at forslaget ikke forpligter de medlemsstater, der ikke foretager nogen registrering, til at ændre deres lovgivning, jfr. grundnotatet side 3.

Dels vil forslaget indebære en anerkendelse af udenlandske straffedomme som havende betydning for varetægtsfængsling, strafudmåling og straffuldbyrdelse i videre omfang, end det er tilfældet efter gældende dansk ret. Som det fremgår af grundnotatet side 12 - 13, er der en række uklare konsekvenser af forslaget, og i alle tilfælde kan danske domstole komme til at tage hensyn til straffedomme afsagt i en anden EU-medlemsstat, uanset at den pådømte handling ikke er strafbar efter dansk lovgivning.

Opgivelse af kravet om dobbelt strafbarhed har foreningen konsekvent udtalt sig imod.

Bestyrelsen tilføjer, at hvis man ikke kan følge de ovenanførte betænkeligheder, må det være et ufravigeligt krav, at de påberåbte domme indgår i særakten (i oversat form tillige med oversættelse af de påberåbte bestemmelser).

Hvis der indgår flere forhold, kan det være relevant også at få en redegørelse om normal udmålingspraksis, for at se, med hvilken vægt de enkelte forhold indgår i strafudmålingen.

På bestyrelsen vegne

Elsebeth Rasmussen

Justitsministeriet
Civil- og Politiafdelingen

Amagertorv 21
4. oktober 2005

Vedr.: Sagsnr. 2005-305-0195. Rammeprogram om grundlæggende rettigheder og retfærdighed for perioden 2007 - 2013.

Justitsministeriet har med skrivelse af 16. september 2005 anmodet om en udtalelse om ovennævnte.

Materialet har været forelagt Landsforeningens bestyrelse, der imidlertid ikke har anledning til at udtale sig om den administrative organisering af EU's organer og finansieringen heraf.

På bestyrelsen vegne
Elsebeth Rasmussen

Justitsministeriet
Civil- og Politiafdelingen

Amagertorv 21
7. oktober 2005

Vedr.: Sagsnr. 2005-3070-0047. Forslag til Rådets afgørelse om oprettelse, drift og brug af SIS II m.v. (KOM(2005)230 endelig, KOM(2005)236 endelig og KOM(2005)237 endelig).

Med skrivelse af 7. september 2005 har Justitsministeriet fremsendt ovennævnte forslag med anmodning om en udtalelse.

Justitsministeriets grundnotat og en dansk oversættelse af en del af forslagene er eftersendt en uge senere.

Materialet har været udsendt til Landsforeningens bestyrelse, der indledningsvist bemærker, at den ikke har anledning til at udtale sig om den administrative organisering af EU's organer og finansieringen heraf.

Bestyrelsen har noteret sig, at man i forslagene pålægger medlemsstaterne en række forpligtelser vedr. sikkerhed og fortrolighed omkring oplysninger, der lagres hos SIS II, og at alle personer og organer, der skal arbejde med oplysningerne, er underlagt tavshedspligt eller tilsvarende fortrolighedskrav - også efter fratrædelse af stillingen eller ophør af virksomheden - og at man i et år skal opbevare oplysninger om, hvem der søger i de lagrede oplysninger.

Bestyrelsen har ingen bemærkninger til, at der indlægges oplysninger om personer, der begæres anholdt og udleveret på grundlag af en europæisk arrestordre, eller personer, der i øvrigt begæres anholdt med henblik på udlevering.

Bestyrelsen påpeger imidlertid vigtigheden af, at uaktuelle oplysninger slettes, således at medlemslandene ikke skrider til anholdelse og varetægtsfængsling på oplysninger, der er uaktuelle, enten fordi arrestordren er tilbagekaldt, ændret i forbindelse med appel, eller at forholdet, der gav anledning til arrestordren, i mellemtiden er afgjort og afsonet. Man har i indeværende år set eksempel på, at de danske myndigheder skred til anholdelse og varetægtsfængsling på en uaktuel arrestordre. Det er ikke tilstrækkeligt, at der i artikel 15-17 sker sletning efter 10 år.

Tilsvarende gælder med andre personindberetninger til SIS II.

Særlig betænkeligt kan det være, at man til SIS II kan foretage indberetninger bl.a. af personer med henblik på diskret overvågning eller særlig kontrol på indikationskrav, som anført i rådsafgørelsens artikel 31. Det kræver tilsyneladende ikke retskendelse. Det ses ikke, om man har overvejet forholdet til den Europæiske Menneskerettighedskonvention artikel 8 om retten til privatliv m.v.

På bestyrelsen vegne
Elsebeth Rasmussen

Landsforeningens Meddelelse 102/2005

Samfundstjeneste - Vold mod myndigheds personer

Straffelovens § 61, § 62, § 119 og § 121

T på 22 år havde spyttet en buschauffør i ansigtet. Forholdet blev ikke henført under § 119, men den subsidiære tiltale efter § 121. Da T tidligere var straffet for vold to gange og havde en samfundstjenestedom for tyveri, blev straffen fastsat til en fællesstraf af fængsel i 60 dage betinget af samfundstjeneste i 80 timer samt 20 dagbøder.

Københavns Byret nr. 30060/40, 25/5 2005

T på 23 år var tiltalt principalt efter straffelovens § 119, stk. 1, subsidiært § 121, ved i november 2004 på kort afstand at have spyttet en buschauffør i ansigtet.

T nægtede sig skyldig. Anklagemyndigheden nedlagde påstand om fængselsstraf.

Af forklaringerne fremgik, at diskussionen havde drejet sig om, hvorvidt T skulle løse busbillet og så til en lille hund. Buschaufføren forklarede, at han var blevet spyttet i en afstand af ca. 1½ m, og T sagde herefter: "Hvad vil du gøre ved det, dit svin". En passager bekræftede, at T spyttede, men så ikke, hvor det ramte.

T var tidligere straffet for vold to gange i 2002. Han var senest i november 2003 for tyveri idømt en fællesstraf af fængsel i 60 dage betinget af samfundstjeneste i 60 timer og en tillægsbøde på kr. 42.500. Samfundstjenesten var afviklet.

Retten udtalte:

"Efter forklaringerne lægges det til grund, at tiltalte kom op og skændes med den forurettede buschauffør, hvorefter han på vej ud af bussen i en afstand af ca. 1 - 1½ meter spyttede i retning af ham og ramte ham. Denne handling findes ikke at være omfattet af straffelovens § 119, stk. 1, men af straffelovens § 121, og tiltalte findes derfor skyldig i den subsidiære påstand.

Straffen fastsættes efter straffelovens § 121, jf. straffelovens § 61, stk. 1 til en fællesstraf, der tillige omfatter den ved dommen af 23. november 2004 idømte fængselsstraf.

Straffen fastsættes til en fællesstraf af fængsel i 60 dage.

Da tiltalte tidligere er skønnet egnet til at udføre samfundstjeneste udsættes straffuldbyrdelsen i medfør af straffelovens § 62 og § 63, jf. § 56, stk. 2, som nedenfor bestemt. Det bemærkes, at samfundstjenesten ifølge oplysning fra Kriminalforsorgen er udført.

Endvidere idømmes han en bødestraf i medfør af straffelovens § 88, stk. 2, der tillige omfatter den ved dommen af 23. november 2004 idømte bødestraf på 20 dagbøder af 2.200 kr. subsidiært fængsel i 20 dage."

Samfundstjenesten på 80 timer skulle afvikles inden for 6 måneder.

T skulle betale forsvarersalær med kr. 8.500 + m, mens statskassen skulle afholde resten, eller kr. 7.500 + m.

Landsforeningens Meddelelse 103/2005

Samfundstjeneste - Trusler mod myndighedspersoner

Straffelovens § 62 og § 119

23-årig T var tiltalt for overtrædelse af straffelovens § 119, idet han i forbindelse med en anholdelse for promillekørsel var blevet lagt i håndjern på ryggen og blev lagt eller kastet op over bilen, hvorefter han kom med ukvemsord og trusler. Fængsel i 20 dage betinget af samfundstjeneste i 30 timer og for promillekørslen og en senere promillekørsel en bøde.

Københavns Byrets sag nr. 40.24304/04, 29/6 2005

T på 23 år var tiltalt for promillekørsel og kørsel over for rødt i august 2004.

Umiddelbart herefter i forhold 3 overtrædelse af straffelovens § 119, stk. 1, og § 121, ved at have råbt til to politiassistenter A og B, at han ville knække halsen på dem, slå dem ihjel, og at de nok skulle blive nakket, ligesom han råbte "luderkarle", "bøsserøve" og "pansersvin" eller lignende.

I næste forhold var han tiltalt efter § 119, stk. 3, ved at have modsat sig anholdelsen og ilæggelse af håndjern, idet han låste sine hænder foran sig og samtidig lænede sig mod patruljevognen og stemte mod med fødderne, da han skulle anbringes i patruljevognen.

Endelig en promillekørsel i oktober 2004.

T erkendte færdselsforseelserne og at have modsat sig anholdelsen, men ikke forhold 3, bortset fra skældsordene.

T forklarede bl.a., at han ikke kunne få at vide, hvorfor han var anholdt. Han havde sagt, at det ikke var nødvendigt at give ham håndjern på, og det var det, han gjorde modstand mod. Han havde bedt om at få hænderne foran i stedet for på ryggen. Han blev kastet op mod politibilen og fik armene låst og håndjern på, så han havde armene låst på ryggen. En betjent tog, mens han blev kastet op mod bilen, halsgreb på ham. Det var her, han råbte skældsord, men han nægtede at have fremsat trusler. Han kom ned at ligge og fik et knæ i ryggen og fik mast hovedet ned i asfalten.

Han fremviste fotos af, hvorledes han så ud, da han var blevet løsladt.

En kammerat K, der var med i bilen, forklarede, at T blev kastet op over bilen af to betjente. T fik håndjern på med armene bag ryggen. En af betjentene tog kvælertag på T, og kastede denne ned på jorden og lagde et knæ i ryggen på T. Han havde ikke set T gøre modstand. Det var efter vidnets opfattelse en meget rå anholdelse.

En beboer i området H så ud af sin lejlighed i stueplan en fører stige ud af en bil med et kørekort i hånden. Det foregik stille og roligt. Vidnet vendte sig fra vinduet. Umiddelbart efter hørte han, at der blev råbt og skreget, bl.a. "av, av". Vidnet så nu føreren ligge på jorden. En af betjentene havde et knæ i ryggen på ham. Det så slemt ud. Da vidnet kom ud på gaden, lå føreren stadig på jorden og skreg "av, av". Han havde fået vredet sine arme om. Vidnet var i tvivl om, hvorvidt føreren havde fået håndjern på.

En anden person prøvede at fotografere med sin mobiltelefon, men vidnet hørte senere fra sin kæreste, at betjenten vist havde taget mobiltelefonen.

Politiassistent A forklarede, at han kørte hundepatruljevogn og så en bil køre over for rødt og fik bragt bilen til standsning. T steg ud med kørekortet i hånden og virkede flink og venlig. Efter alko-testen skulle T anholdes, og han ændrede humør og blev "ond i sulet". Grunden til, at T skulle indtransporteres i håndjern, var, at der var sikkerhedsudstyr i hundepatruljevognen.

Vidnet fornemmede, at T ikke ville gå frivilligt med til at få håndjern på, og vidnet og kollegaen tog fat i hver sin arm, hvorefter T råbte forskellige ukvemsord. De måtte slås en pæn tid for at få hænderne om bag på ryggen og lagt håndjern på. Til sidst måtte de opgive og tilkaldte assistance. T blev lagt ned på maven. Vidnet lagde sit venstre knæ mod T's lænd og pressede sine arme mod T's skuldre. Der kom en lang strøm af trusler og ukvemsord. Da T var helt ustyrlig, tog vidnet på daværende tidspunkt truslerne seriøst. En transportvogn med 6 mand afhentede T. Vidnet havde ikke hørt T sige, at han helst ville have håndjernene på foran. Det ville han heller ikke få lov til. Vidnet afviste at have taget kvælergreb på T.

T havde en tidligere bøvedtagelse fra 2002 for promillekørsel efter FL § 53, stk. 3. De aktuelle promiller var henholdsvis 0.82 og 0.97.

T var egnet til samfundstjeneste.

Retten bemærkede vedr. forhold 3:

"Ved den af vidnet A afgivne forklaring findes det bevist, at tiltalte i den sidste del af forløbet og mens han lå ned fremsatte udtalelser blandt andet om, at han ville "knække halsen på dem" og lignende udtalelser.

Det findes herefter bevist, at tiltalte har gjort sig skyldig i overtrædelse af straffelovens § 119, stk. 1 i det nævnte omfang.

For så vidt angår den del af tiltalen der angår straffelovens § 121, findes det ved tiltaltes erkendelse og det i øvrigt foreliggende bevist, at tiltalte har gjort sig skyldig som beskrevet i tiltalen."

Straffen blev fastsat til fængsel i 20 dage og en bøde på kr. 11.000 (for færdselsforholdene). Retten tilføjede:

"Efter en samlet vurdering og da tiltalte skønnes egnet til at udføre samfundstjeneste, udsættes fuldbyrdelsen af frihedsstraffen i medfør af straffelovens § 62 og § 63, jf. § 56, stk. 2, som nedenfor bestemt."

Betingelserne omfattede samfundstjeneste i 30 timer inden for en afviklingstid på 6 måneder.

Førerretten blev frataget 1 år.

Landsforeningens Meddelelse 104/2005

Dørlukning

Retsplejelovens § 29

T var fremstillet i grundlovsforhør med sigtelse for forsøg på manddrab. Anklageren begærede dørene lukket under henvisning til, at T ikke ville udtale sig under pressens tilstedeværelse. Den tilstedeværende lokalpresse protesterede. Byretten fandt det af afgørende betydning at få T's forklaring, hvorfor offentlig behandling på afgørende måde ville hindre sagens oplysning, idet T var stærkt psykisk uligevægtig. Landsretten stadfæstede kendelsen.

ØL 4. afd. kære nr. S-2621-05, 25/8 2005

Der henvises til ovenstående resumé. Det fremgår af retsbogen fra byretten, at der uden protest blev afsagt navneforbud for andre personer end T. Der var tale om et familiemæssigt opgør iflg. anklageren. Forsvareren havde ingen bemærkninger til begæringen om dørlukning. To repræsentanter for lokalblade protesterede med henvisning til, at en sag af den anførte beskaffenhed har det offentlige interesse, og en sigtet skal ikke på den anførte måde have mulighed for at fremtvinge en dørlukning.

Byretten afsagde sålydende

"K E N D E L S E

Da det efter sagens karakter findes at være af afgørende betydning at få sigtedes forklaring, findes sagens behandling i et offentligt retsmøde på afgørende måde at hindre sagens oplysning, idet sigte-

de, der er stærkt psykisk uligevægtig, har nægtet at udtale sig, og den fremsatte begæring tages her-
efter i medfør af retsplejelovens § 29, stk. 3, nr. 4, til følge, hvorfor

b e s t e m m e s:

Dette retsmøde holdes for lukkede døre."

De tilstedeværende journalister kærede. Da dørene blev åbnet igen, blev der afsagt kendelse om
varetægtsfængsling og kendelse om mentalundersøgelse under indlæggelse på psykiatrisk hospital.

Landsretten udtalte:

"Efter det oplyste om baggrunden for dørlukningen under grundlovsforhøret, finder landsretten ikke
tilstrækkelig anledning til at tilsidesætte afgørelsen, hvorfor

b e s t e m m e s:

Byrettens kendelse om dørlukning stadfæstes."

Landsforeningens Meddelelse 105/2005

Varetægtsfængsling - Proportionalitet - Manglende plads i surrogat

Retsplejelovens § 762, stk. 3

T, der var sigtet for gaderøveri og i forvejen undergivet behandlingsdom, blev varetægtsfængslet
den 20/8 2005 for tyveri. Da der fortsat ikke var skaffet T en surrogatplads på psykiatrisk hospital
den 23/9 2005, løslod retten i medfør af RPL § 762, stk. 3.

Københavns Byrets afdeling for Grundlovsforhør, nr. 90. 22318/2005, 23/9 2005

T blev i grundlovsforhør den 20/8 2005 sigtet for gaderøveri, idet han skulle have holdt A fast med
et halsgreb og frataget ham en tegnebog med bl.a. kr. 500. Der var en subsidiær sigtelse for tyveri.
T nægtede sig skyldig og forklarede om en fuld mand, der tabte sin pung og angreb T, der samlede
pengene op. Han havde ikke taget penge fra pungen. De penge, han havde på sig, stammede fra salg
af "bøf" (narrenarkotika, ER).

Han bekræftede, at han to gange i henholdsvis 1998 og 2004 var blevet idømt behandlingsdomme
for røveri. Der var desuden to verserende sager fra henholdsvis juni og juli 2005 for lommetyveri.

T blev varetægtsfængslet efter § 752, stk. 1, nr. 2, i 13 dage på begrundet mistanke om tyveri med
henvisning til de pådømte og verserende sager.

Politiet anmodede den 30/8 2005 Sct. Hans Hospital om en udtalelse, og der blev svaret den 22/9
2005 bl.a., at T havde været indlagt til 30/12 2004. Herefter havde han fået antipsykotisk depotme-
dicin under udskrivning til ambulans behandling og et herberg. Man havde registreret en øgning i
misbruget. Han var fortsat lidende af skizofreni samt et deraf afledt periodevist svært og umåde-
holdent behandlingsmisbrug. Man foreslog videreførelse af den allerede idømte behandlingsdom, i
nuværende tilstand på lukket afdeling.

Vestre Fængsel gav også udtryk for, at T var kronisk sindssyg. Han var anbragt i fængslets sygeafdeling.

Ved fristforlængelsen den 9/9 2005 besluttede retten at forlænge fristen 14 dage på det hidtidige grundlag og på lukket psykiatrisk hospitalsafdeling som fængslingsurrogat, så snart man havde plads.

Ved fristforlængelsen den 23/9 2005 begærede anklageren fristen forlænget 14 dage. Forsvareren protesterede. Der afsagdes følgende

K E N D E L S E

"Grundlaget for rettens kendelse af 20. august 2005 findes fortsat at foreligge, jf. retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 2.

Det fremgår imidlertid af erklæring af 22. september 2005 fra Sct. Hans Hospital, at arrestanten fortsat er sindssyg og at det anbefales at han i givet fald idømmes en fortsat behandlingsdom.

Under hensyn til at der ikke har kunne findes en surrogatplads til arrestanten finder retten at en fortsat varetægtsfængsling vil være i strid med retsplejelovens § 762, stk. 3, hvorfor
b e s t e m m e s:

Arrestanten T løslades."

Landsforeningens Meddelelse 106/2005

Vold i parforhold - Kvælertag - Betinget straf

Straffelovens § 56 og § 245

T dømt efter straffelovens § 245 for under skænderi med kæresten K, hvor han forlod huset, og hun fulgte efter og kastede grus efter ham og hans vogn, at have tildelt hende et knytnæveslag i ansigtet og taget kvælertag. Straffen på 3 måneders fængsel blev gjort betinget, idet de stadig var kærester, og da T på gerningstidspunktet ønskede at forlade K's hus for at bringe diskussionen til ophør.

Retten i Hvidovre S 1090/05, 23/9 2005

T på 35 år var tiltalt efter straffelovens § 245, ved i juni 2005 om natten ud for K's hus at have tildelt hende et knytnæveslag i ansigtet, hvorved hun faldt til jorden, sparket hende 5-10 gange på kroppen og slæbt hende ind i entreen, hvor han tog kvælertag på hende, hvorved hun fik lufthunger og pådrog sig underhudsblødninger i ansigtet og på kroppen og måtte indlægges på hospital.

T erkendte sig delvis skyldig, idet han erkendte § 244 ved at have tildelt K en lussing med flad hånd, således at hun faldt om, og at han havde taget et halsgreb på hende.

Han forklarede nærmere bl.a., at de var kommet op at skændes, og at han forlod huset for at sove et andet sted. Han satte sig ind i sin bil. K fulgte efter og begyndte at sparke på hans bil, så noget af lakken faldt af. Han åbnede døren, og K kastede i flere omgange grus efter ham og bilen. Han væltede K omkuld, hun kom op at stå og ville kaste mere grus. Han fik fat i hendes arme og fik væltet

hende om. Hun var helt hysterisk og rev og slog ham. Grebet om halsen skete, da han tog fat i hende. Han havde ikke sparket. Han slæbte hende ind i huset og gav hende en flad i afmagt, hvorefter han gik sin vej. De var stadig kærestes, men boede hver for sig. De havde et barn sammen.

K forklarede bl.a. om skænderiet, og at T ville gå. Hun løb efter ham og tog fat i ham for at få ham til at blive. Han satte sig ind i bilen. Hun sparkede til denne, og T åbnede døren og skubbede hende væk, så hun faldt om i gruset. Hun kastede grus efter T og bilen. T gav hende en flad og skubbede til hende.

Hun blev foreholdt sin forklaring til politirapport om knytnæveslag og spark, men sagde, at politiet måtte have misforstået hende. Vedr. forklaringen om kvælertag forklarede hun, at T skubbede hende væk med en hånd mod hendes hals. Hun huskede ikke, om T klemte om halsen.

På hospitalet fik hun noget medicin, for at hendes hals ikke skulle lukke sig sammen. Hun var hæs og blev indlagt til observation.

T var egnet til samfundstjeneste. Han var ikke straffet af betydning for sagen.

Rettens bemærkninger:

"Uanset de afgivne forklaringer fra tiltalte og forurettede, finder retten det på baggrund af politiattesten og erklæringen fra Retsmedicinsk Institut bevist, at tiltalte har tildelt forurettede et knytnæveslag i ansigtet.

Efter de lægelige oplysninger, navnlig erklæringen fra Retsmedicinsk Institut, hvorefter der intet sikkert kan siges om måden, hvorpå læsionerne på kroppen er opstået, finder retten ikke, at der er ført det til domfældelse fornødne bevis for, at tiltalte har sparket forurettede på kroppen.

Tiltalte har erkendt, at han har taget fat om halsen på forurettede. På baggrund af politiattesten og erklæringen fra Retsmedicinsk Institut, finder retten det bevist, at tiltalte har taget kvælertag på forurettedes hals, og idet grebet ifølge forurettedes til politiet afgivne og underskrevne forklaring medførte, at hun fik lufthunger, ligesom forurettede har oplyst i forbindelse med undersøgelsen på Retsmedicinsk Institut, at hun efterfølgende havde synkesmerter, henføres forholdet under straffelovens § 245, stk. 1.

Straffen fastsættes efter straffelovens § 245, stk. 1, til fængsel i 3 måneder.

På baggrund af tiltaltes og forurettedes forklaring om, at de stadig er kærestes, finder retten undtagelsesvist, at det er upåkrævet, at den idømte straf fuldbyrdes.

Fuldbyrdelsen af straffen udsættes derfor som bestemt nedenfor, jf. straffelovens § 56, stk. 2.

Ved strafudmålingen har retten lagt vægt på, at tiltalte ønskede at forlade forurettedes hus for at bringe diskussionen til ophør, men at forurettede, ved at følge efter tiltalte og kaste grus efter ham, selv medvirkede til, at episoden blev optrappet."

Vilkårene omfattede en prøvetid på 2 år og tilsyn af Kriminalforsorgen.

T skulle betale erstatning for svie og smerte med kr. 580 til K.

Landsforeningens Meddelelse 107/2005

Vold - Hvem kommer først med anmeldelse - Strafbortfald - Sagsomkostninger
Straffelovens § 244 og § 248

T henvendte sig til politiet for at indgive anmeldelse om vold - formentlig § 245 - men politiet nægtede at modtage anmeldelse, da der allerede var oprettet en sag, hvor han var "sagens person, hvorfor han ikke ville fremstå som forurettet". Der blev siden rejst tiltale mod T for vold efter § 244, og han blev dømt, fordi det blev lagt til grund, at han havde startet slagsmålet, men da han selv var blevet slået med en haveflise og en flaske, nåede retten til, at straffen skulle bortfalde, og statskassen betale sagens omkostninger.

Retten i Helsingør, nr. 1.618/2005, 1/9 2005

T på 18 år var tiltalt efter straffelovens § 244, jfr. § 247, ved i februar 2005 om natten i en have og på gaden at have øvet vold mod A og B, idet han tildelte A flere slag i ansigtet med flad hånd samt et knytnæveslag i ansigtet, ligesom han tildelte B flere knytnæveslag i ansigtet, hvilket bevirkede, at B fik næseblod.

T nægtede sig skyldig. Forklaringerne er gengivet fyldigt i dommen, herunder med adskillige forhold fra politirapporter. A, B og deres veninde V samt T's ven M afgav vidneforklaring.

A var blevet undersøgt på skadestuen. "Ud over let ømhed sv. til højre øjenbryn er der ingen positive fund."

T var ligeledes blevet undersøgt. Han havde en 4 cm lang flænge på toppen af hovedet og under venstre øje et 4x4 cm slagmærke samt slagmærker på albuen og venstre ben.

T havde en tidligere betinget straf for vold fra 2004.

T forklarede bl.a., at han fulgtes med M efter at have set fodbold og drukket 8-10 øller. A og B råbte efter dem. Først gik han videre, men råberiet gentog sig. Det udartede til skænderi, hvor han klappede A på kinden et par gange, for at denne skulle slappe af. T tog A's nøgler og kastede dem over en hæk. Det næste, der skete, var, at han blev ramt af en genstand i hovedet. Han blev tildelt 10-12 spark, mens han lå ned, og blev, da han rejste sig, tildelt en masse slag i hovedet. Han slog også selv fra sig.

Han tog hjem til M. Da han vågnede, tog de på skadestuen. Bagefter tog de sammen til politiet for at anmelde, at han havde været udsat for vold. Politimanden ville ikke tage imod anmeldelsen. Han er 1,74 cm høj og vejer 69 kg. Han havde efter episoden flere sorte huller i hukommelsen. Derfor vendte han tilbage efter den første politiafhøring og fortalte om slaget i hovedet.

A forklarede bl.a., at T havde sagt "Fede" til ham. Efter lidt diskussion fik vidnet et par flade af T. A og B gik til A's bopæl. Her stod T og råbte ad vidnet og gav vidnet nogle lussinger. T tog vidnets nøgler og kastede dem væk. B skubbede til T, hvorefter T slog denne med knyttet hånd. B slog tilbage med knyttet hånd. Vidnet tog derefter en haveflise og slog T med flisen, der var 5-6 cm tyk. Slagene mellem T og B fortsatte. Vidnet havde ikke nogen synlige skader. Han er 1,92 cm høj og vejer 85 kg. Han så ikke, at T fik en flænge i hovedet, da denne blev ramt med flisen. Vidnet be-

kræftede, at han ikke fortalte politiet om slaget med flisen. Han kunne ikke begrunde hvorfor. Det var rigtigt, som forklaret til politiet, at vidnet havde slået ud efter T med en flaske, som han medbragte i sin jakkelomme. Han ramte ikke T, og denne var ikke nede at ligge.

B bekræftede, at T havde sagt noget grimt til A, da de passerede hinanden, og at A fik et par lussinger af T. T kom siden ind i haven hos A, og diskussionen fortsatte, hvorunder T tog nøgler fra A. B slog nu T med knyttet hånd. A og B slog T igen mere end én gang, uden at T slog igen. Han havde ikke set, at A slog T med en flise, men A kastede vist nok en ølflaske efter T, vistnok uden at ramme. T kom tilbage og slog vidnet, der blødte fra munden og havde næseblod. Han kunne ikke huske, at han skulle have forklaret anderledes til politiet. Han havde ikke fundet nogen grund til at anmelde episoden til politiet.

T's ven M forklarede bl.a., at han ikke havde hørt noget om råberi. På et tidspunkt vendte T imidlertid tilbage til de to (A og B). Vidnet gik hjem for at sove. Da han vågnede næste morgen, var T der. Han så ikke køn ud. Da han fik liv i T, hjalp han ham med at rense flængen og blodet i hovedet og kørte ham på skadestuen, hvorefter han kørte til Politigården.

A og B's veninde V havde tilkaldt politiet. A havde forklaret, at han havde forsvaret sig med en græsrive med plasttænder.

Byretten udtalte:

"Efter A og B's forklaringer findes det godtgjort, at tiltalte har slået A i ansigtet flere gange med flad hånd. Det lægges endvidere efter såvel tiltaltes egen som de to vidners forklaringer til grund, at tiltalte efterfølgende har slået begge vidnerne med knytnæveslag som beskrevet i anklageskriftet. Da det efter alle tre forklaringer må lægges til grund, at tiltalte har optrådt provokerende og var den, der slog først, ligesom han i flere omgange har opsøgt konfrontationen med de andre, findes der ikke at være tale om handlinger foretaget i nødværge. Tiltalte findes derfor skyldig i overtrædelse af straffelovens § 244.

Efter forklaringerne må det endvidere lægges til grund, at der som følge af tiltaltes provokationer og slag med flad hånd reelt opstod slagsmål, hvorunder også tiltalte kom til skade og bl.a. fik en 4 cm lang flænge, som måtte sys. Retten finder derfor, at der foreligger sådanne formildende omstændigheder, at straffen bør bortfalde i medfør af straffelovens § 248.

Thi kendes for ret:

Straffen for tiltalte T bortfalder.

Statskassen skal betale sagens omkostninger."

- oo0oo -

Forsvareren tilføjer bl.a.:

"Der var ikke nogen egentlig afgørelse om ikke at rejse sag mod de forurettede i sagen, så jeg genanmeldte de forurettede. Politimesteren afgjorde herefter sagen, og udtalte at det formentlig ikke ville kunne lægges fast, at modparterne "ikke har handlet i straffri nødværge". Denne afgørelse indklagede jeg. Der var allerede berammet sag mod min klient, og statsadvokaten besluttede på få dage at stadfæste af grunde, politimesteren havde anført.

Det fremgik i retten, at den ene forurettede - som var væsentligt større end tiltalte på alle led - havde slået både med en haveflise og en flaske. Derudover var den kraftige del af volden indledt af de to forurettede.

Min procedure handlede - for første gang nogensinde - om retfærdighed, hvilket føltes ret uvant."

"Savn" - Børn og pårørende til indsatte

"Savn" er en nystiftet forening for børn og pårørende til indsatte med det formål at yde støtte og vejledning, når et familiemedlem bliver indsat i fængsel.

Der er udpeget en række kontaktpersoner, som man kan få telefonisk vejledning hos. Se nærmere på foreningens hjemmeside www.savn.dk.

Foreningen savner en eller flere advokater til - uden vederlag - at stå for foreningens brevkasse (med kontakt pr. e-mail) sammen med psykologer og socialrådgivere.

Kontakt i givet fald Line Dahl, tlf. 26 19 93 85 eller line@savn.dk for nærmere oplysninger.

Bogomtale - Fuldbyrkelse af straf m.v. og ophold i varetægt 2005

Kriminalforsorgen udgiver ikke mere den blå løsbladsregelsamling. Men ovennævnte bog, der afløser en tilsvarende fra 2003, kan købes for kr. 170 via Schultz Boghandels hjemmeside www.bog.schultz.dk.

Bogen indeholder, ud over straffuldbyrkelsesloven og diverse administrative forskrifter, bl.a. varetægtsbekendtgørelse og -vejledning, bekendtgørelser m.v. vedr. elektroniske "fodlænker", straffuldbyrkelseslovens § 13 a samt reglerne om halvtidsløsladelse under programmet "Noget for noget" samt for udviste udlændinge.